

Regeringen
Landsorganisationen i Danmark
FTF
Akademikernes Centralorganisation
Dansk Arbejdsgiverforening
Sammenslutning af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger
Finanssektorens Arbejdsgiverforening
Lederne
KL
Danske Regioner

12. oktober 2007

Markant styrkelse af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse

Globaliseringen, den teknologiske udvikling og forventninger til den offentlige service stiller krav til arbejdsstyrkens kompetencer. Et højt kompetenceniveau er en forudsætning, hvis Danmark skal forblive blandt de rigeste lande i verden. Voksen- og efteruddannelse spiller i den forbindelse en vigtig rolle i forhold til at fastholde og videreudvikle arbejdsstyrkens kompetencer, og sikre at virksomheder og medarbejdere er bedre rustet til udfordringerne på fremtidens arbejdsmarked.

Trepartsudvalgets grundige kortlægning af voksen- og efteruddannelsesområdet fra 2006 viste overordnet set, at den danske voksen- og efteruddannelsesindsats er velfungerende. Trepartsudvalgets kortlægning viste imidlertid også, at der er plads til forbedringer. Derfor drøftede regeringen og arbejdsmarkedets parter i 2006 sigtelinjerne for en styrket indsats. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at en styrkelse af indsatsen er et fælles ansvar – hvor den enkelte, virksomhederne, arbejdsmarkedets parter og det offentlige alle skal bidrage til at løfte opgaven.

Det er afgørende, at flere har lyst til og mulighed for at deltage i voksen- og efteruddannelse, og at der sker en styrkelse af de grundlæggende almene færdigheder, især for de kortest udsatte og andre udsatte grupper, herunder tosprogede med danskproblemer. Der er et stort behov for at styrke motivationen blandt især faglærte og ufaglærte.

* * *

Regeringen har sammen med de øvrige partier bag velfærds- og globaliseringsaftalen styrket rammerne for voksen- og efteruddannelse. Aftalerne sikrer et markant løft i indsatsen for at styrke de grundlæggende færdigheder blandt de mest udsatte grupper på arbejdsmarkedet, og både voksenlærlinge- og jobrotationsordningen blev forbedret. Samtidig blev der afsat en midlertidig pulje på 1 mia.kr. til finansiering af offentlige driftsudgifter til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (til og med erhvervsuddannelsesniveau). Udbetaling af puljen blev gjort betinget af øget finansieringsbidrag fra arbejdsmarkedets parter til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats. Med aftalerne blev der også taget initiativ til bedre tilbud til tosprogede, flere tilbud på videregående niveau, øget anerkendelse af realkompetencer opnået uden for det offentlige uddannelsessystem og en bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder.

Arbejdsmarkedets parter har på deres side samtidig styrket rammerne for voksen- og efteruddannelsesindsatsen med de fornyede overenskomster på det private arbejdsmarked i foråret 2007. Kompetenceudvikling udgør en vigtig del af aftaler-

ne. Der oprettes bl.a. kompetenceudviklingsfonde, som skal understøtte medarbejdernes øgede brug af voksen- og efteruddannelsesstilbud.

I forsommeren 2007 indgik regeringen og parterne på det offentlige arbejdsmarked trepartsaftaler for de offentlige ansatte. Aftalerne sikrer bl.a., at der ydes en ekstra indsats for at få opkvalificeret de medarbejdere i den offentlige sektor, der har et særligt behov herfor. Samtidig bidrager aftalerne til at løse den offentlige sektors rekrutteringsudfordring.

* * *

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at der er behov for at styrke det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde yderligere. Uddannelsesinstitutionernes rammevilkår for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse kan udgøre en barriere for mere uddannelsesaktivitet. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er på den baggrund enige om, at en styrkelse af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesindsats bør omfatte følgende forbedringer af rammevilkårene:

- *En justering af taksniveauet på arbejdsmarkedsuddannelserne.* Undervisningsministeriet har foretaget en analyse af de statslige tilskud (takster) til arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU). Institutionerne havde isoleret set et underskud på 78 mio. kr. på AMU-området i 2006. Det kan føre til, at området nedprioriteres og uddannelserne ikke udbydes. På den baggrund er regeringen og arbejdsmarkedets parter enige om, at den midlertidige takstforhøjelse på 30 mio.kr. i 2007 videreføres i 2008-2011 på finansloven for 2008. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er derudover enige om en yderligere midlertidig takstforhøjelse på 80 mio. kr. i 2008-2010 til at styrke uddannelsesinstitutionernes vilkår. I 2010 gennemføres et eftersyn af økonomien på AMU med henblik på at vurdere det fortsatte behov for en takstforhøjelse. Regeringen tilkendegiver, at den yderligere midlertidige takstforhøjelse finansieres af puljen på 1 mia. kr. Det giver en tilsvarende reduktion i aktivitetsmulighederne fra puljen. Forhøjelsen af taksterne sikrer, at uddannelsesinstitutionerne får en øget tilskyndelse til at udbyde kurser på AMU-området.

Regeringen tilkendegiver, at deltagerbetalingen, som ikke er blevet pris- og lønreguleret siden fastsættelsen i 2004, justeres til 2008 niveau, det vil sige fra i dag 500 kr. og 750 kr. om ugen til en normpris på henholdsvis 550 kr. og 800 kr. om ugen i 2008.

- *Bedre rammer for udbud.* Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at afdække og vurdere mulighederne for at forny styring og vilkår for udbud af AMU evt. gennem etablering af kompetencecentre. Hensigten er, at ansvaret for de erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser fremadrettet kan samles på færre og stærkere uddannelsesinstitutioner og herigennem få større fokus på og effekt af indsatsen. Den konkrete organisering drøftes med arbejdsmarkedets parter i 2008 med henblik på eventuel etablering i 2009.

- *Mere fleksibel afvikling.* Deltagerbetalingen på arbejdsmarkedsuddannelserne er i dag centralt fastsat til enten 500 kr. eller 750 kr. om ugen. Det indebærer også, at institutionerne ikke kan få betaling for særlige fleksible tilrettelæggelses- og afholdelsesformer, som brugerne dels efterspørger og dels måtte være villige til at betale for. Det gør udbuddet af AMU mindre fleksibelt og udgør en barriere for at imødekomme efterspørgslen efter AMU. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at uddannelsesinstitutionerne fremover skal have mulighed for helt eller delvist at få dækket deres omkostninger ved afholdelse af AMU på mere fleksible vilkår mv. Det bærende princip og generelle udgangspunkt for deltagerbetalingen er en centralt fastsat normpris, *jf. ovenfor*. Fremover får institutionerne inden kursusstart mulighed for at aftale et tillæg ud over normprisen med virksomhederne. Muligheden åbner for helt eller delvist at få dækket ekstraomkostninger i forbindelse med at kunne efterkomme virksomhedernes særlige ønsker til afholdelses- tilrettelæggelsesformer. Det er institutionernes ansvar at udspecificere hvilke forhold, der begrundes et tillæg udover den centralt fastsatte normpris. Herved muliggøres et mere fleksibelt udbud af AMU, som kan øge aktiviteten på området.
- *Tillægspris som betaling for uopfyldte hold.* Uddannelsesinstitutionerne må i dag ikke tage betaling for tomme pladser på et hold. De kan derfor ikke efterkomme nogle virksomheders villighed til at betale en tillægspris for tomme pladser på et hold. Resultatet kan være, at kurset ikke afholdes. Det er en ugunstig situation for både uddannelsesinstitutionen, kursisterne og virksomhederne. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at det skal være muligt for virksomhederne, hvis de selv ønsker det, at betale for de tomme pladser på et uopfyldt hold. Det vil øge fleksibiliteten og dermed aktiviteten.
- *Betaling for kursusafmelding.* Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at uddannelsesinstitutionerne fremover skal have mulighed for helt eller delvist at få dækket deres omkostninger ved afmeldinger, der sker tæt på kursusstart, dvs. inden en uge før kursusstart. Hvis institutionen vælger at tage betaling for afmelding, skal det gælde for hele AMU-udbuddet på institutionen. Hvor afmelding af kursusdeltagelse sker under en uge før kursusstart, kan institutioner fremadrettet indkræve betaling. Betaling for afmelding kan øge aktiviteten, hvis virksomheden fastholder kursusdeltagelsen eller sender en anden medarbejder.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at der inden for de eksisterende finanslovsrammer er plads til en vis aktivitetsstigning. De nævnte forbedringer af vilkårene for at udbyde erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse ventes at bidrage til en stigning i aktiviteten.

Regeringen har tilkendegivet, at udbetaling af den midlertidige pulje på 1 mia.kr. til finansiering af offentlige driftsudgifter til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet giver mulighed for en væsentlig stigning i aktiviteten på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde. Udbetaling af puljen blev i velfærds- og globaliseringsaftalen betinget af øget finansieringsbidrag fra arbejds-

markedets parter til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats. I lyset af de fornyede overenskomstaftaler på det private arbejdsmarked, herunder bl.a. etablering af kompetenceudviklingsfonde, er det regeringens opfattelse, at kriterierne for udbetaling af puljen er opfyldt. Det er forudsat i velfærds- og globaliseringsaftalen, at puljen på 1 mia.kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet skal finansiere øgede offentlige driftsudgifter ud over de eksisterende rammer.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om at følge aktivitetsudviklingen og herunder foretage en vurdering af, i hvilket omfang kompetenceudviklingsfondene bidrager til en øget aktivitet hen over alle VEU-områder.

På den baggrund er regeringen og arbejdsmarkedets parter enige om følgende:

- *En ny model for løntabsgodtgørelsen på det erhvervsrettede område.* Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at der er behov for at analysere og vurdere nye modeller for deltagerstøtten (VEU-godtgørelse, befordringstilskud og tilskud til kost og logi) på det erhvervsrettede område i form af et fælles udvalgsarbejde, der afsluttes i foråret 2009. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at en eventuel afkobling af de offentlige udgifter til deltagerstøtte fra aktiviteten tidligst kan finde sted, når det fælles udvalgsarbejde er afsluttet og kun hvis efterspørgslen på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde ikke kan holdes inden for de eksisterende rammer.

Regeringen vil søge tilslutning til ovenstående styrkelse af det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde blandt forligspartierne bag velfærds- og globaliseringsaftalen.

* * *

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at puljen på 1 mia.kr. til det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde er målrettet kortuddannede og skal dække uddannelse af såvel privat som offentligt ansatte.

I trepartsaftalen mellem regeringen, KL, Danske Regioner, LO og AC er der enighed om behovet for en omfattende opkvalificeringsindsats for de medarbejdere, der er beskæftiget inden for offentlige serviceområder, men ikke har en relevant faglig uddannelse. Derfor skal 15.000 flere ikke-faguddannede medarbejdere have mulighed for fx at tage en pædagogisk grunduddannelse eller en kontoruddannelse eller en uddannelse som fx serviceassistent, lægesekretær, håndværker eller social- og sundhedshjælper i perioden 2008 til 2015.

Der er enighed om, at denne indsats ikke må fortrænge en udvidelse af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesindsats i den private sektor.

Derfor er parterne enige om at imødegå en eventuel utilsigtet skævvridning mellem offentlig og privat aktivitet, fx hvis andelen af kursister fra den offentlige sek-

tor stiger væsentligt i forhold til i dag og fortrænger aktivitet fra den private sektor.

Der opgøres et fælles statistisk grundlag for denne vurdering. Det statistiske grundlag tager udgangspunkt i den gennemsnitlige fordeling af aktiviteten målt ved årselever de seneste tre år (2004-2006) og skal foreligge ved udgangen af 2007. Hvis den offentlige sektors andel af trækket på udgifterne til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse stiger med 5 pct. enheder eller mere i henhold til dette grundlag, tilføres EVE-rammen ekstra midler til at dække hele merstigningen i forhold den oprindelig målte andel. Det gælder henholdsvis drift og godtgørelse.

* * *

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at det er vigtigt, at voksen- og efteruddannelsesindsatsen følges tæt i de kommende år. En løbende dialog er et effektivt middel til hurtigt at afdække behovet for ændringer på voksen- og efteruddannelsesområdet. Det skal sikre, at den danske voksen- og efteruddannelsesindsats også i fremtiden ligger på et meget højt niveau i international sammenhæng.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er på den baggrund enige om at mødes igen i 2009. Her gøres status over den samlede voksen- og efteruddannelsesindsats, fra det helt grundlæggende niveau til det videregående niveau, herunder mulighederne for at indføre frit optag på det erhvervsrettede område. På mødet drøftes tillige resultaterne af det nedsatte udvalgs arbejde.